

ESZTERGOM – BUDAPEST

Hit • Remény • Szeretet

Az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye negyedévenként megjelenő lapja – 20. évfolyam

2022/4. szám

BÉKESSÉG A FÖLDÖN

Dicsőség a magasságban Istennek és béke a földön a jóakarát embereinek! – Így szól az angyal örömhíre a betlehemi éjszakában. Mert Jézus születése a földre hozta az eget, a teremtő Istent egyetlen személyben összekapcsolta a teremtett világgal. A béke itt nem csupán udvarias köszöntés, hanem mély és rendíthetetlen valóság, a nagybetűs Valóság igazi arca és természete.

A béke itt van velünk, csak nem vesszük észre. Itt rejlik bennünk és köztünk, csak nem ismerjük el. Mert képesek vagyunk haragudni egymásra és a világra, a körülményekre és akár a tárgyakra is, ha utunkba állnak, vagy nem engedelmessé válnak akaratainknak. És rosszkedvünkben sokszor egymást marjuk és hibáztatjuk, családban vagy munkahelyen, üzletben vagy villamoson. Haragunknak néha félelem rejtőzik a mélyén. Szorongás, hogy holnap nem lesz meleg szobánk, hogy talán a pénzünk nem lesz elég a legszükségesebbre sem. Hogy fog-e kelleni még a munkánk, ha megbicsaklik körülöttünk a fél világ. Ha halljuk a háborúról szóló híreket, ha látjuk a következményeket is a menekültek arcán, vagy az árcédulákon, attól szorongunk, hogy mi vár a mi szomorú fejünkre, hiszen nálunk nagyobb erők alakítják a sorsunkat.

Akik közülünk jártasabbak vagy éppenséggel elég fiatalok, azok már attól is szoronghatnak, hogy elképzelik, milyen lesz az, ha mesterséges intelligencia irányítja az életünket. Elveszi a munkánkat, vagy az alkotó emberi tevékenységet értelmétől fosztja meg. Sok év találmány és művelt munkája, fordítói tehetsége hozott létre olyan fordítást, amelyet ma egy nagy műről akár egy gombnyomással is előállítanak kifinomult programok. Mostanában került szóba, hogy a képzőművészek munkáját sokszor már gép helyettesíti. Lehetnek egy programnak emberi világunkban jogai hasonlóan, mint egy embernek?

Madách Imre Az ember tragédiájában látnoki módon érezte meg, hogy milyen az emberiség élete a falanszter jelenetében. De néha a nagyszerű találmányok új lehetőségeket nyitnak meg. Örömmel és szorongással fogadjuk őket. A távol-keleten megjelentek vezető nélküli taxik, mert pontosak és kifinomultak már a műszerek. Néha azonban még mindig szörnyű balesetet okoznak.

De ezek a félelmeink sokszor csak háttéralkotnak konkrét, nagy keserűségekhez. Maga a háború mindig az

Fotó: Ambrus Marcsi

ember csődjé. Az ember által végzett pusztítás mögött jól érezzük gyakran, hogy ott rejlik a gonosz.

De Karácsony van, az öröm ünnepe, a gyöngye betlehemi gyermek születésnapja, aki legyőzte a világot. Nem földi harcban és fegyverekkel vívta meg a csatát, hanem a pusztító létével és szeretetével. Azzal a mélységgel és rendíthetetlen valósággal, aki Ő maga. Ebben gondoljunk bele, ezt érezzük át az idei Karácsonykor. Ezért legyünk hálásak és boldogok, mindennek ellenére, újból és újból, Krisztus születésének ünnepén. Ezzel a nagyszerű valósággal működünk együtt mi is. Győzzük le idegességünket és önzésünket, legyünk nagylelkűek és kedvesek! Töltsön el minket az a bizonyosság, hogy Krisztussal együtt már mi is győztesek vagyunk. Érezzük át Isten ünnepi békéjét, Juhász Gyula ihlető sorai szerint!

És minden dolgok mélyén béke él
És minden tájak éjén csend lakik
S a végtelenség összhangot zenél
S örök valók csupán mély álmaink.

És minden bánat lassan béke lesz
És mindenik győtrődés győzelem
S a kínok kínja, mely vérig sebez,
Segít túllátni a szűk életen.

Testvéreim: a boldogság örök
S e tájon mind elmúló, ami jó
S az élet, a szép, nagy processzió,

Mely indul örvény és sírok fölött,
Az égi táj felé tart csendesen
S egy stációja van: a végtelen.
(Juhász Gyula, *Béke*.)

*Békés, boldog Karácsonyt kívánok
minden kedves olvasónak!*

+ Erdő Péter

SZOLGÁLAT AZ EGYHÁZ JAVÁRA

A római Pápai Urbaniana Egyetem II. János Pál termében mutatták be egyháztudósok, kánonjogászok, professzorok körében november 24-én az Erdő Péter bíboros, prímás 70. születésnapja alkalmából nemrégiben kiadott „Sacrorum Canonum Scientia – Radici, tradizioni, prospettive” címet viselő, olasz nyelvű tanulmánykötetet.

A kiadvány bemutatóján az egyetem rektora, Leonardo Sileo köszöntötte Erdő Péter bíborost. Ezután Alessandro Recchia, a kánonjogi kar tanára mutatta be és méltatta Erdő Péter kánonjogász munkásságát, „Isten emberének” nevezve a magyar főpásztort. Kiemelte a kötet negyvenkét tanulmányának fontosságát is.

Janusz Kowal, a Pápai Gergely Egyetem kánonjogi karának tanára Erdő Péter bíboros egyetemi tanári tevékenységének jelentőségét hangoztatta, illetve méltatta a jogtörténet és a jogteológia terén végzett tudományos munkásságát is. „Erdő Péter bíboros úr

kánonjogi munkássága igazi szolgálat az Egyház javára” – fogalmazott.

A beszélgetést Luigi Sabbarese, a Pápai Urbaniana Egyetem kánonjogi karának dékánja moderálta.

A méltatást követően Erdő Péter bíboros beszédében kitért a kötet címében is szereplő jog és erkölcs mindennapi életben való alkalmazhatóságára. Az erkölcs és törvény nélküli, a társadalmat szabályozni akaró erőkről szólva úgy fogalmazott: azokra gyakran nem vonatkoznak a demokratikus ellenőrzési mechanizmusok.

Az esemény vendége volt Szabó Péter egyetemi tanár, a Kánonjogi Posztgraduális Intézet elnöke, valamint jelen volt mások mellett Francesco Coccopalmerio olasz bíboros, a Törvényszövegek Pápai Tanácsának korábbi elnöke és Bruno Esposito professzor, aki több alkalommal tartott már előadást a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Kánonjogi Intézetében. Az eseményt megtisztelte jelenlétével Habsburg-Lotharingiai Eduárd Károly főherceg, Magyarország szentszéki nagykövete is.

BESZÉLGETÉS A „HAJNAL HÍRNÖKEIVEL”

Fotó: Zugligeti Szent Család Plébánia

„Látom bennetek a hajnal hírnökeit” – csengenek a fülünkbe Szent II. János Pál pápa fiatalokhoz intézett szavai. Megkülönböztetett szeretettel fordul a fiatalság

felé Erdő Péter bíboros is: legutóbb november 27-én a Zugligeti Szent Család Plébánián találkozott ifjakkal, akikkel kötetlen, jó hangulatú beszélgetést folytatott.

HA JÉZUS AZ ÜNNEPELT, AKKOR MIÉRT MI KAPUNK AJÁNDÉKOT?

Karácsonykor egy találkozást ünneplünk, azt, hogy Jézus eljött és eljön hozzánk, a külsőségek feladata, hogy ezt idézzék fel bennünk – mondta el lapunknak Lőw Gergely atya, az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye papja. A római Pápai Gergely Egyetem másodéves doktorandusz hallgatóját az ünnep lelki készületeiről kérdeztünk.

A karácsonyvárás már hónapokkal ezelőtt megkezdődött az áruházak polcain és más külsőségekben, azonban – mondta el Lőw Gergely atya – természetes, hogy egy ünnepnek van külső megjelenése is. „Az nem baj, ha meg akarjuk adni a módját az ünneplésnek, a kérdés csak az, hogy mi van a külsőségek mögött? A várakozásban és magán az ünnepen szánunk-e valóban időt egymásra, a találkozásra? Számomra például nagy élmény, ha egy-egy testvéremmel közösen tudom megejteni a karácsonyi ajándékvásárlást, és közben igazán jót tudunk beszélgetni.”

Keressük-e a Jézussal való találkozást? Az elcsendesedésre, magunkba tekintésre mindig nagy szükségünk van. Advent idején és karácsonykor különösen adja magát az alkalom, de nekünk is hozzá kell tennünk a magunkét, ha meg akarjuk ragadni. A mindennapok rohanása könnyen elsodor minket, de már apró „erőfeszítésekkel” is nagy lépéseket tehetünk. „Akár csak meggyújtok egy gyertyát és elmondok egy rövid imát, vagy megiszom egy teát, és közben nem a mobilomat nézegetem, hanem elgondolkodom, megszólítom Jézust”.

„Az imádságban pont az a jó, hogy nagyon jó időbefektetés: nem kell sok belőle, bárhol ‘belefért’ az ünnepi készületekbe, akár bejglisütés közben is...” – folytatta Gergely atya. „Pont ez a lényeg: Jézus találkozni akar velem, és ha csak a legapróbb résre is kinyitom azt az ajtót, ő azon már tud szólni hozzám. És ő már ennek is örül – a kérdés csak az, hogy magamnak adok-e erre lehetőséget?”

A karácsonyi hagyományok között Gergely atya szerint sok olyan elem van, amely segíteni tud az ünnepi készületben. Példaként hozta az adventi koszorút, a karácsonyfát és a betlehemet: „Ezek körül a család összegyűlik, elénekel egy dalt, elmond egy Miatyánkot vagy egy karácsonyi imát – esetleg egyszerűen csak hálát ad.” Vagy ott vannak a rorate misék: „sötét van, gyertyafény, és ilyenkor jobban át tudjuk érezni a várakozást.”

Az karácsonyi ajándékozás valahol furcsa dolog: Jézus az ünnepe, mégis mi kapunk ajándékot. „Ebben éppen az a szép, hogy igazából Ő akar megajándékozni bennünket! Isten örömet akar adni és olyan békét, amelyet senki más nem képes. Ezt az ajándékot azonban csak úgy tudjuk befogadni, ha várakozunk, vágyakozunk rá, ezt a részt nem lehet megszórolni” – fogalmazott Lőw Gergely.

Vallja: Karácsony ünnepe a Jézussal való találkozás körül forog. Ha egy-egy csendes imában, a szentmiséken, a beszélgetésekben őt keressük, akkor meg fogjuk találni. „És a karácsonyi találkozásnak nem kell véget érnie december 26-án, Ő eljön, velem marad és elkísér. Ha azzal a tudattal térek vissza a hétköznapiakba, hogy a kis Jézus is itt van velem, akkor egészen máshogy, jobban, magabiztosabban teszem a dolgomat tovább!”

BÍBOROSTÓL BÍBOROSIG VEZET AZ ÚJJÁALKULT SZENT ISTVÁN LOVAGREND TÖRTÉNETE

Sok évszázados tetszhalott állapotából támadt fel a rendszerváltás után a Szent István Lovagrend, azaz a Cruciferi Sancti Stephani Regis: Paskai László bíboros atyáskodott felette, az igen bonyolult jogi procedúrát pedig egy fiatal és tehetséges egyházjogászra bízta: Erdő Péterre. Így forrt egybe annak idején a két főpásztor szándéka és munkája, melynek eredménye az immár 30 éve újra aktívan tevékenykedő, magyar keresztény egyházi lovagrend. Az esztergomi rend „legújabbkori” történetéről beszélgettünk dr. Ferencz Csaba úrkutató, villamosmérnökkel, a lovagrend nemrég leköszönt nagymesterével és utódával, Novák György villamosmérnökkel.

– Milyen szándék vezérelte az alapítókat, amikor Paskai László bíboroshoz fordultak a mintegy 500 esztendeje nem működő lovagrend újraindításának céljával?

Dr. Ferencz Csaba (F. Cs.): A rendszerváltás idején alapítottak egy hamis Szent István Lovagrendet, amelynek sem jogi, sem erkölcsi köze nem volt a Szent István király alapította ispotályosokból II. Géza király segítségével lovagrenddé alakult, hasonló nevű rendhez. Ebbe a világi társaságba – vesztükre – meghívtak jómagamat is két társammal. Azért vesztükre, mert e világi társaság megalakulását Paskai László bíboros úr elé vittük. A főpásztor alaposan kikérdezett bennünket, átgondolta a hallottakat, majd megállapította, hogy a „rendnek” a pusztta létezése is teljesen szabálytalan, fel kell számolni. Erre végül hosszas erőfeszítések után, 1991-ben került sor a Legfelsőbb Bíróság döntése nyomán. Hamar adódott a kérdés: Mi lenne, ha rendezett jogi háttérrel újraindítanánk valahogy az ősi magyar rendet? Bíboros úr támogatta az elképzelést, azt kérve, hogy a jogi procedúrával kapcsolatban forduljunk egy kiváló fiatal egyházjogászhoz, aki Rómában és Esztergomban is tanít. Nos, ő volt Erdő Péter, akinek a segítségével végül Paskai László 1993. augusztus 20-ai hatállyal elfogadta, lelkiségében, szellemiségében újraindította a rendet.

– Innen indult tehát a rend újkori története és az érzelmi kapcsolat, immár nem csak Paskai Lászlóval, de mai főpásztorunkkal is...

F. Cs.: Ez így van. Erdő Péter bíboros úr éppúgy fejből ismeri alapokmányunkat, mint az egyházi törvény-

könyvet. Hozzá kell tennünk: nem volt lehetséges a lovagrendet teljes régi valójában újraindítani. Az evilági jogok nem regenerálhatók ennyi idő után: az egyházi lovagrend immár egyházi magántársulatként működik, fővédnöke és egyházi elöljárója pedig a mindenkori esztergom-budapesti érsek.

– Bíboros úrnál talán csak ön ismeri jobban a rendnek nem csak az alapokmányát, hanem a működésének nüansznyi részleteit is: a kezdetektől egészen a közelmúltig a lovagrend vezetője volt.

F. Cs.: Az újraindulás után, a jelöltségi idő leteltével választott meg a rend a nagymesterének, és ebben a minőségemben 6 évente újra és újra megerősített. Az idén azonban számolni kezdtem: 81 éves vagyok, ha ehhez hozzáadok 6 évet, az 87, ami egy nagyon csúnya nagy szám... Nem tehetem ki egy esetleges traumának a lovagrendet, úgy döntöttem, itt az ideje egy szép, rendezett és átgondolt váltásnak. Ez meg is történt: az eddigi főtitkármester, Novák György lett a nagymester, a tisztújítás eredményét pedig Erdő Péter bíboros úr elfogadta. Az operatív vezetés már Novák György feladata, én pedig a háttérből segítem a munkáját.

– Milyen létszámmal és milyen feladatkörrel működnek ma a stefaniták?

Novák György (N. Gy.): Nem csak a történelmi Magyarország területén, de világszerte vannak egyházi és világi tagjaink, aktív csoportjaink a magyar közösségekben. A létszámuk megközelíti a kilencvenet, de jelenleg újabb csoportok megalakulása is zajlik. Ahogy az első alapító szándékában is állt: karitatív tevékenységet folytatunk, Kárpát-medence-szerte segítve a magyar közösségeket. Tavalyelőtt egy csángóföldi magyar faluba vittünk szeretetsomagokat karácsonykor, most a délvidéki Csonoplyára készülünk, illetve nemrég egy komolyabb összeget utaltunk a kárpátaljai Szent Anna Karitásznak, magyar testvéreink háborús viszontagságainak enyhítésére. Ezen felül az egyházi főhatóság jelzései, kérései nyomán mindenütt segítünk, ahol csak szükség van ránk. A karitatív tevékenységet a rendi hozzájárulásokból és „civil” adományokból fedezzük, utóbbiak érdekében időnként gyűjtéseket szervezünk, de a honlapunkon megtalálható számlaszámon eseti jelleggel is fogadunk támogatásokat (stefanitalovagrend.communio.hu).

Szent Jobb-körmenet, az első sorban balról Novák György

– Harminc év nagy idő egy ember életében – Ön éppen ennyit töltött a lovagrend vezetésével. Milyen érzés elszakadni mindentől?

F. Cs.: Csíksomlyói születésű székely ember vagyok, így hát eleve arra neveltek, hogy állni kell a sarat és arra kell törekedni, hogy a dolgok jól menjenek. Nem arra kaptunk ígéretet az Úrtól, hogy ebben a világban mi az idők végezetéig „villogunk”, hanem azt kérte, hogy kövessük Őt. Nekünk föl kell vinnünk a csomagunkat arra a dombra, ahova ő is felcipelte a hátán a két keresztbe

rakott gerendát. A helyzet az, hogy nekem néha elkelt a segítség... Nagyon örülök, hogy van, akinek nyugodt szívvel adhattam át a rend vezetésének a teljes terhét, és Istennek hála azért is, hogy a rendet mindeközben az elmúlt 30 év legerősebb nagytanácsa vezeti. Iszonyatos munka áll előttünk, ami csak egyre több lesz. A miénk ma a legüldözöttebb vallás a világon, és nem tudhatjuk, hogy a most zajló változások nem vezetnek-e majd olyan helyzetekhez, amilyen például II. András király idején volt a Szentföldön, vagy amilyenel Nándorfehérvárnál, Mohácson szembesültünk...

– Nem akármilyen feladatkört vett át a visszavonult nagymestertől. Hogyan tovább?

N. Gy.: Lassan 20 éve vagyok a lovagrend tagja. Miközben már tudtam a rend létezéséről, az egyik augusztus 20-ai Szent Jobb körmeneten pillantottam meg először Csabát és azonnal úgy éreztem, hogy fel kell vele vennem a kapcsolatot. Így is történt. Működik a kegyelem, mert ma is annak élem meg a lovagrendi tagságomat, és ennek a kegyelemnek a tudatában is tevékenykedem. Ahogyan ez és az alázat vezetett végül a nagymesteri funkció betöltéséhez is. Úgy vélem, hogy Csaba már korábban gondolt rám utódként – én pedig a magam tehetsége és jóindulata szerint igyekszem majd megfelelni. Sok minden közös bennünk, például az is, hogy mindketten a Szűzanya kötényében nevelkedtünk: ő Csíksomlyón, én a partiumi Máriaradnán. Hiszem, hogy ezeknek a gyökereknek is jelentőségük van – és hogy öntözni kell azokat szüntelen.

Mészáros Erika

Erdő Péter bíboros prímás köszöntőt mond a fővédnökségével rendezett jótékonyági hangversenyen a Szent István Lovagrend rendezvényén a Szent István-bazilikában. Jobbról Ferencz Csaba úrkutató, a lovagrend nemrég leköszönt nagymestere. MTI Fotó: Beliczay László

A NEK LELKI ÉLMÉNYE FOLYTATÓDIK

Az 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus számos gyümölcse közül az egyik a Közösségek szentségimádása, amelyre – az egy évvel ezelőtti lelki tapasztalatok nyomán – november 19-én került újra sor a Szent István-bazilikában. Az alkalmon mintegy ezer hívő vett részt.

Szentségimádásra gyűltek össze a hívek, a katolikus egyházi közösségek és lelki mozgalmak tagjai a Szent István-bazilikában november 19-én, szombaton este. A szentmisét követő alkalom kezdetén, résztvevőket köszöntő szavaiban a Bazilika plébánosa, Mohos Gábor az Eucharisztikus Kongresszus lelki élményének, lelki tapasztalatának folytatásaként beszélt a szentségimádásról. Az esztergom-budapesti segédpüspök arra hívta az egybegyűlteket: nyissák meg szívüket ezen az estén, hagyják, hogy Krisztus megszólítsa őket.

„Én vagyok a szőlőtő, ti pedig a szőlővesszők. Aki bennem marad, és én őbenne, az bő termést hoz, mert nálam nélkül semmit sem tehetnek” – idézte János evangéliumát – egyúttal az esemény mottóját – a szentségimádást követően Mohos Gábor.

Tanúságtételekkel és közös zenés dicsőítéssel folytatódott a szentségimádás, az Eucharisztikus Kongresszus szentségmutatójának jelenlétében. A tanúságtevők János evangéliuma 15. fejezetének egyes verseire felfűzve beszélték el azt, hogy Isten miként szólította meg őket és formálta életüket. A zenei szolgálatot adó szimfonikus zenekar, a tavalyi szentségimádásra alakult könnyűzenei band és a negyven fős La mia Fonte Énekkar által előadott dalok Isten és az ember kapcsolatáról, az Isten utáni vágyakozásról, Jézus testéről és vérééről, az Eucharisztikáról szóltak, Farkasházi Dávid karmester vezényletével.

Fotó: Wágner Csapó József

BÍZD RÁ MAGAD!

Több mint százötven, az egyház által ajánlott segítő szervezettől kérhetünk segítséget a bizdramagad.hu portálon keresztül.

Baj van, de segítség is! A Bíz Rá Magad a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus eredeti időpontjában, 2020 szeptemberében indult el. Mára már több mint 150, az egyház által is ajánlott közösséget, segítő szervezetet fog össze.

A bizdramagad.hu portál az emberi élet során jelentkező kihívások, problémák megoldására kínál szakértő, gyakorlati segítséget. Legyen szó pl. gyermekvállalásról, gyereknevelésről, párkapcsolatról, függőségekről, időskorú/beteg hozzátartozó

gondozásáról, pszichológiai, érzelmi elakadásokról.

A portálon folyamatosan frissülő, változatos programkínálat sokak szerint már alap, ha értékrendünknek megfelelő eseményt keresünk. Cikkei bemutatják a segítőket, bátorító tanúságtételeket és a szervezetek tevékenységét.

Az oldal segíti a katolikus, keresztény embereket, akik megoldást keresnek a gondjaikra, és fontos nekik, hogy értékrendjüknek megfelelő támogatást találjanak, de nyitott természetesen a lehetőség bárki számára, vallási háttértől függetlenül.

A bizdramagad.hu támasz a plébánosoknak, lelkipásztoroknak,

hogy speciális szakmai segítséget – (pl. gyászfeldolgozás, kiégés megelőzés, elvált szülőknél a család széthullása miatti sebek gyógyítása, stb.) tudjanak ajánlani a hozzájuk fordulóknak, és ötlettár a plébániai közösségeknek a megvalósítható jó gyakorlatok tekintetében (pl. házasság megerősítés, családi életre nevelés, stb.).

Merjünk kérni, merjünk egymásra és Őrá támaszkodni! Keressék bizalommal a bizdramagad.hu weboldalt és a közösség Facebook-oldalát! Használjuk és ajánljuk a bizdramagad.hu oldal gyűjteményét, ha segítségre van szükség! Tapasztaljuk meg Szent Pállal, hogy „amikor gyöngye vagyok, akkor vagyok erős”!

OTTHON AZ EGYHÁZBAN ÉS A MŰVÉSZETBEN

Gável András és Gável Gellért negyedszázadnyi szolgálatukért adtak hálát a Mátyás-templomban november 13-án – szentmisével és nem mindennapi szimfonikus koncerttel. Az alábbiakban Gável András visszaemlékezése olvasható a jubileumi estére.

Huszonöt évvel ezelőtt Makkosmárián megtartottuk az első önálló koncertünket az első saját szerzeményeinkkel, nemrégiben pedig a Mátyás-templomban adhattunk hálát Istennek. Leginkább azért, hogy megtartott bennünket, minden botlásunk és hibánk ellenére. Megköszöntük azt a több száz dalt, amelyet tudjuk, hogy onnan felülről kaptunk, hogy azután továbbadjuk azokat. Hálát adtunk szüleinkért, megköszöntük Istennek a családjunkat, a testvéreinket és újra megvallottuk az égieknek és a földieknek egyaránt, hogy szeretjük a feleségünket. Sillye Jenőnek is hálát adtunk, éppen úgy, mint Sapszon Feri bácsinak, akik az előttünk járó bölcs emberek az életünkben, és akik barátságukkal, olykor intésükkel egyértelmű pecsétet jelentenek a tevékenységünkön.

Rájöttünk a készület ideje alatt, hogy ez az alkalom nem a zenéről fog szólni elsősorban, hanem az Úr hűségéről. Ezért volt fontos, hogy szentmisében adjunk hálát annak az Istennek, aki – hisszük és valljuk – Eucharistnak nevezett el bennünket. Varga Laci püspök atya családjunk jó barátjaként a jubileum egyik vendége lett volna, ám hirtelen jött betegsége miatt lélekben tudott csak jelen lenni a hálaadásunkon. Írt azonban egy, a küldetésünket megerősítő levelet, amelyben többek között ez állt: *„Hálát adok nektek a negyedszázadnyi evangelizációért, amelyet szövegeitekkel és a zenétekkel megvalósítottatok és számtalan ember szívébe oltottátok az Örömhírt! Bátran folytassátok! Eucharist – A név kötelez! (...)”*

Gyermekkori barátunk, Hegyi Barnabás, a Mátyás-templom fiatal karnagya vállalta a Latin Mise Gitáron misekompozíció hangszerelését. Azt hiszem, nem csak minket, előadókat emelt fel a hallott szimfonikus zenekari kíséret a Vác Civitas zenekar előadásában, Sándor Bence karmester vezetésével. A 4 Akkord Show fiatal csapata pedig a klasszikus kórusok színvonalán énekelt az egyes tételek szövegeit. Jézus volt a középpontban, minden hang, szó és mozdulat egyedül Őérte történt. A szentmisét követő ünnepi koncerten segítségünkre voltak Zakariás Éva, Zámbori Soma és

Kautzky Armand színművészek, a Dramatizált Biblia társulatának tagjai.

Az idén első alkalommal megrendezett Dicsőítő Sziget konkrét helyszínen és szimbolikus értelemben is létezik. Hiszen „dicsőítő sziget” minden olyan hely, ahol az emberek azért jönnek össze, hogy Istennek és Istenről elmondják, hogy ő milyen. Ugyanúgy érvényes ez az elnevezés a hálaadó hangversenyre a Mátyás-templomban, a Petőfi Kulturális Ügynökségnek köszönhetően. Hisszük és látjuk, hogy Isten olyan ajándékot bízott ránk, amelyet nem tarthatunk meg magunknak, el kell „tékozlunk” másokra.

Fotó: Penyigei László

Fotó: Penyigei László

GYURI ATYA MEGKERESZTELTE A MONOPOLYT

Bodor György atya – rendhagyó módon – ebben a lapszámunkban nem csak lelki útravalóval lát el bennünket a Szentföldről (lásd: 21. oldal), hanem sokkal könnyedebb műfajban is interjút adott nekünk. A zugligeti Szent Család-plébánia vezetője évek óta szenvedélyes játéktervező, közkedvelt társasjátékai arra hívatottak, amire az ő személyes lelkipásztori szolgálata is: még közelebb visznek Istenhez.

– Szeretnek a papok társasjátékozni?

– A papok alapjában véve nagyon keveset játszanak, idejük sincs rá.

– Ön is pap, mégis játszik. Sőt: játékokat tervez.

– Én szeretek játszani, de hát – tudjuk – az élet egy játék. Egyébként nem idegen a kereszténységtől a társasjáték: gondoljunk csak az egyház ősi eredetű karácsonyi misztériumjátékaira, a passiójátékokra, amelyekben általában sokan és örömmel vettek részt – ez pedig a „társas játék” egyik alapfeltétele. Az én személyes „játékos” lelkületemet nagyban meghatározta első kápláni helyem, a balassagyarmati szalézi lelkészség. Rengeteg gyermek-hittanórám volt, amelyeket lehetetlenség kizárólag komoly dolgokkal kitölteni, így hát sokat játszottunk. Úgy tíz éve döntöttem el, hogy végre elkezdjek professzionális játékokat készíteni.

– Hogyan indul el egy Bodor Gyuri-féle játék a megvalósítás útján?

– Úgy hírlík, Agatha Christie mosogatás közben találta ki a legizgalmasabb történeteket. Nekem kutyasétáltatás közben jönnek a jobbnál jobb ötletek. Aztán az ötlettől a megvalósításig százszor megváltozik a koncepció: minden nap hozzátesz az ember valamit, vagy elvet, aztán újabb ötletek jönnek... Egy igazán jó játék az elkészültéig akár ezer munkaórát is felemészt. A tesztelés fázisa az, amikor sok minden eldől: ezek arról szólnak, hogy „lejátsszatom” a játékokat tesztalanyokkal. Volt olyan társasjátékom, ami az első teszt után ki kellett dobnom, mert az volt a vélemény: a játék jó, de „egyszer használatos”. Ez pedig a társasjáték halála.

– Mitől lesz közkedvelt egy társasjáték? Van rá valamilyen recept?

– Sok minden befolyásolja azt, hogy egy játék sikeres lesz-e, vagy sem. Az egyik fontos tapasztalatom az, hogy

Fotó: Csapó Viktória

minél egyszerűbb egy játék, annál jobban kedvelik az emberek. És az sem mindegy, hogy mekkora méretű. Az első játékaim például – tapasztalatlanságból kifolyólag – elég nagy méretűek voltak, és az hátrány. A legsikeresebb egyébként a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus alkalmából készült, *Eucharistia* címmel, három kiadást is megért.

– Kiknek szólnak a játékaik?

– Az attól függ... A nagyon sikeres *Midlife Crisis* nyilvánvalóan kifejezetten felnőtteknek készült. A *Mielőtt* címet viselő játékom elsősorban jegyespároknak szól, nagy segítség a párválasztáshoz vagy akár jegyesoktatáshoz. Készült játékom hittanosoknak, elsősorban a készülőknél. És van olyan, amelyek több generációt is megszólít, például a *Bingo* vagy a *Vedd és olvasd*, amely a bibliai idézetekben segít eligazodni. De népszerű volt a *Theopoly* is, ami nem más, mint a népszerű Monopoly „megkeresztelt” változata...

– Éppen a Szentföldön volt, amikor kijöttek a nyomdából legújabb, karácsonyi társasjátékai.

– Az egyik nem is annyira játék, mint egy adventen végigvezető, 50 oldalas füzet. A másik pedig egy színezhető és feladatokat tartalmazó képregény, amelynek főszereplője Teve Tihamér, a Három Királyok egyik tevéje. Teve Tihamér elmeséli a játékosoknak, hogyan látta Jézus születését a maga szemszögéből. Megtalálhatók benne a legismertebb karácsonyi énekeink is, kottával együtt. Sok gyermek ugyanis már ezeket sem ismeri, az igazán értékes karácsonyi motívumokat elnyomja a giccs... Teve Tihamér talán ezügyben is segít a szülőknek és a gyerekeknek megtalálni a helyes irányt.

Mészáros Erika

Bodor György atya játékaikról bővebb információ kapható: www.gyuriatyajatekai.hu

SZÓLJON HÁT A KARÁCSONYI ÉNEK

24 ember, egy történet - Charles Dickens örök klaszikusát, a Karácsonyi éneket olvassák fel az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye ismert személyiségei, munkatársai a Kardinális YouTube-csatornáján december 1-jétől szentestéig. Van közöttük pap, diákonus, színművész, énekes, múzeumigazgató, könyvelő, óvónő, kántor, újságíró, iskolaigazgató, levéltáros, sajtófőnök, tanár, médiaszakember, nagyszülő. Különböznek, de együtt haladnak és hívnak bennünket is a betlehemi jászolhoz. Így nem csupán egy adventi kalendáriumról van szó az online térben, hanem egy különös ajándékról, értékes gondolatokkal.

„Mi egyéb nektek a karácsony, mint az az idő, amikor számlákkal kell fizetni pénz nélkül; amikor egy évvel öregebbek vagytok, de egy órával sem gazdagabbak...?” Charles Dickens Karácsonyi ének című kisregényében hangzik el ez a mondat, még pedig Scrooge úr szájából. A történet főhőse egy kapzsi, lelketlen, megkeseredett

ember, akiknek a karácsony ugyanolyan unalmas nap, mint a többi, és értetlenül nézi az ünnepi készülődést. Nem tűri meg a háza előtt éneklő koldus kisfiút, a szegényeknek gyűjtögetőket, és az írnokat is felmondással fenyegeti, szörnyű körülmények között dolgoztatja. Ám egy nap Scrooge úr lehetőséget kap, hogy bepillantson a láthatatlanok világába, látja a múltat, a jelent és a jövőt: elfelejtett fájó emlékek, a körülötte élők mindennapi nyomorúsága, szenvedése, és mindezek ellenére a belőlük áradó derű, hit és emberség felnyitja a főhős szemét, főleg, amikor saját magányos halálának képe jelenik meg előtte. Scrooge úr megváltozik...

Dickens csaknem kétszáz éve írta ezt a történetet, mégis életszerű, az üzenetek a 21. század embereihez is szólnak: velünk is megtörténhet, hogy egy nap olyan tükör kerül a kezünkbe, amelyben nem csupán az arcunkat látjuk, hanem a valódi énünket, és az elmúlt év tettei szemünk előtt peregnek le. Vajon elégedettek lehetünk magunkkal, vagy Scrooge úr történetén keresz-

Fotó: Juhász Éva

Fotó: Juhász Éva

Fotó: Juhász Éva

Fotó: Juhász Éva

Fotó: Juhász Éva

Fotó: Juhász Éva

Fotó: Juhász Éva

Fotó: Juhász Éva

tül ráismerünk hibáinkra és vele együtt határozhatjuk el, hogy tanulunk azokból? Soha nem késő újratekdeni, jellemünkön változtatni és cselekedeteinkkel új célokat kitűzni! Versengjen hát bennünk is a múlt, a jelen és a jövő képe, ünnepeljünk tiszta szívvel, és ismerjük fel, hogy a szeretet „hozzáférhetetlen helyeken” rejtőzik, érdemes rátalálnunk. A nehézségek és a megpróbáltatások idején is higgyünk abban, hogy Isten nem hagy magunkra bennünket, Velünk jár a mindennapokban, és vár bennünket egy boldogító, örök találkozásra. Ám itt a Földön is ragadjuk meg a találkozás alkalmait a családtagjainkkal, barátainkkal, közösségünk tagjaival! Keressük azokat a pillanatok, amelyekkel embertársainknak örömet szerezhetünk, nem pedig ártunk nekik, mint ahogy Scrooge úr tette a kezdetekben.

Fogadják szeretettel azt a történetet, amit huszonnégyen olvasnak fel szentestéig a Kardinális Youtube-csatornán, ezzel is kifejezve az egységet: képesek vagyunk odafigyelni egymásra, képesek vagyunk arra, hogy ha az

egyikünk elkezd egy mondatot, a másik befejezi. Kíváncsi vagyok, hogy jussunk el együtt a születési barlanghoz, és ha odaérünk, a szent családot megpillantva váljunk világossá számunkra, mi az, ami igazán fontos az életünkben, és bármennyire is hihetetlennek tűnik, higgyünk abban, hogy minden újra kezdhető, megváltoztatható. Így tesz boldoggá az az élet, amelyet mi magunk választunk.

Zsuffa Tünde

Felolvasók:

Csapó Viktória, Cseke Péter, Dolhai Attila, Fábry Kornél, Góbel Ágoston, Hegedűs András, Huszti Zoltán, Lackfi János, Käfer György, Käfer Monika, Kontsek Ildikó, Kóhalmi Dániel, Kubik Anna, Kuzmányi István, Monostori László, Pap Adrienn, Radetzky András, Sára Bernadette, Siklósi Beatrix, Sülle László, Szili András, Török Ili, Varga Gabriella, Vargha Viktor

Kanácson

nyyi ének

www.kardinalis.tv

EGY IGAZÁN HAGYOMÁNYOS KARÁCSONYI MENÜ

A Prímás Pince konyhafőnökétől

Fotó: Mudrák Attila

Az esztergomi bazilika lábánál található, messze földön híres Prímás Pince nem kevésbé neves séfje, Jászai Tibor kifejezetten az Esztergom-Budapest újság olvasói kedvéért mondott tollba nekünk egy igazán tradicionális karácsonyi receptet: a karácsonyi mandulás pisztrángét, sütőben sült zöldségekkel.

Hozzávalók:

- pisztráng
- apró burgonya meghámozva
- gyökérzöldségfélék (sárgarépa, fehérrépa, zeller) csíkokra vágva
- apróra vágott friss zöldfűszerek (elsősorban petrezselyem)
- karikákra vágott zöldhagyma
- citrom
- blansírozott mandulaforgácsok
- vaj
- kevés só

Mennyiségek 1 személyre: 1 pisztráng, hozzávetőleg 10 kg zöldségféle és burgonya

A Prímás Pince konyhafőnökének iránymutatása szerint a fentiek szerint előkészített gyökérzöldségféléket és a burgonyát (1. kép) 250 fokos sütőben puhára sütjük, majd felhasználásig melegen tartjuk.

A megpuhított, megtisztított pisztrángot finoman megsózzuk, az apróra vágott zöldfűszerrel és egy kis citromlével ízesítjük (2. kép).

Egy serpenyőbe zsírpapírt teszünk, kevés olajat öntünk rá, majd belehelyezzük a halat, megszórjuk a karikára vágott zöldhagymával (3-4. kép). Mindkét oldalán három percig, majd 180 fokos előmelegített sütőben további 10 percig sütjük (5. kép).

A sütőből kivéve a pisztrángot visszahelyezzük a serpenyőbe, mandulát szórunk rá és vajdarabokat adunk hozzá. Jól összepirítjuk, majd csepegtetünk rá egy kevés citromlevet, fehérbort, és hozzáadjuk a sütőben elősütött zöldségféléket (6. kép).

Az egészet jó alaposan összemelegítjük, majd frissen tálaljuk.

„Ezt a mandulás pisztrángot sokféle elkészítették az elmúlt 20 évben, csakhogy nem így: ez az eredeti recept” – tette hozzá a fentiekhez Jászai Tibor konyhafőnök, aki hangsúlyozta a sütőpapír serpenyőben való felhasználásának hasznosságát is. A módszer nem túl ismert, ám annál praktikusabb: ha ugyanis esetleg túlsütőnk a halat, akkor nem a húsa ég meg, hanem a papír.

Jó étvágyat!

Fotó: Mudrák Attila

AZ ÖTÖDIK EVANGÉLIUM

Papi zarándoklat a Szentföldre

Fotó: Csapó Viktória

Papi zarándoklatunk **Erdő Péter** bíboros, prímás, érsek atya 70. születésnapja évében szerveztük. A közös úttal Főpásztorunkat köszöntve kifejezhetjük a püspök és papjai közösségét a pásztori szolgálatban, erőt gyűjtötünk további lelkipásztori teendőinkhez. Utunk során megismerhettük az Ötödik Evangélium főbb helyeit. A Szentföldet a hagyomány szerint Szent Jeromos nevezte így: „ötödik evangélium”. Ez az a hely, ahol a végtelen, teremtő Isten belépett az időbe, ahol megszólalt a próféták által, ahol testet öltött. Olyan hely, ahol az Ég és a Föld összeér. Aki a Szentföldön nyitott szívvel jár, megérzi ezt az egészen rendkívüli isteni jelenléte. Mi is megérezhettük ezt, a huszonöt klerikus (Bíboros úr, áldozópapok és két diakónus), valamint huszonhárom buzgó világi hívő is, aki velünk tartott. Amikor Isten belépett a történelembe, egy konkrét helynek, kultúrának, földrajzi környezetnek a keretei közé jött. Zarándoklatunk hozzájárult ahhoz, hogy jobban megértsük a Bibliát, a Biblia hasonlatait, földrajzi, történelmi, kulturális hátterét. Sokat segítettek a személyes élmények, bejárhattuk azt a földet, ahol az evangéliumi események történtek. Utazásunk legfőbb helyszínei megvilágították és élményszerűvé tették a megváltás titkait, Isten Fia tetteit. A hittitkok sorrendjében a következő helyeken járhattunk: Megtestesülés – Názáret; Látogatás – Ein Karem; Születés – Betlehem; Keresztelés és Tanítás – a Jordán és a Genezáreti-tó környéke; Bűnbánat – Magda-

la; Megkísértés – Jerikó; Imádság és Szolgálat – Betánia; Szenvedés és Keresztáldozat – Jeruzsálem; Feltámadás – Emmausz; Mennybemenetel – Olajfák-hegye. Utunk mottója Főpásztorunk püspöki jelmondata volt: *Initio non erat nisi gratia, vagyis Kezdetben nem volt más, csak a kegyelem.* A kegyelemmel teljes Szűzanya oltalma alatt jártuk be az Ígéret földjét sok-sok kegyelemmel és élménnyel gazdagodva. Imádsággal kértük Isten áldását Főpásztorunk életére!

Szederkényi Károly atya

Fotó: Csapó Viktória

SZÉP AZ ÉLET

Vannak emberek, akik minden körülmények között, bármennyire is borúlátó a világ, észreveszik a szépet, és képesek nevetni, nevetetni. Optimistáknak nevezik őket. Ám kik azok, akik még a koncentrációs táborban sem veszítették el a reményt és bohóckodtak az utolsó pillanatig? Sokan azt gondolják, hogy ilyen emberek nem léteztek, és vannak, akik pedig bebizonyították, hogy már pedig, de! Ezért született meg Az élet szép című film. Egy életvidám férfiről szól, aki fia életét és lelkivilágát menti meg a háborúban. A történet azért magával ragadó, mert nem a haláltábor szörnyűségeit akarja lefesteni, hanem azt mutatja be, hogy egy apa mennyire képes szeretni a fiát, és milyen nagy áldozatot hoz érte, csak hogy egy nap élni tudjon majd egy békés világban. A szentföldi zarándoklatunk kapcsán jutott ez a film eszembe: megérkeztünk Tel Avivba, és a reptéren szembe találtuk magunkat Rami Shachammal, a nyolcvan évvel ezelőtt Palesztinában született idegenvezetőnkkel. Fiatalos kinézete, öltözködése és sajátos magyar nyelvezete már előre vetítette, hogy nem akármilyen napoknak nézünk elébe! Két dolgot tudtunk meg róla már rögtön az elején: az egyik, hogy apja egy zsidó pékmester volt az Andrássy úton, a másik, és a legfontosabb, hogy szép az élet. Ez a mondat naponta többször elhagyta a száját, és minden történetbe beleszótta, széles mosollyal az arcán. Meg is kérdeztem tőle, miért tartja fontosnak, hogy ezt a mondatot folyamatosan közölje velünk? Mert ezt tanulta meg az elmúlt évtizedekben – hangzott a válasz. Nem kényeztette el az ő családját sem az élet: aki nem tudott a Biblia földjére menekülni, az odaveszett a háborúba. Ám ez a múlt fájdalma, erre emlékezni kell, de a tragédiák nem határozhatják meg a jelen mindennapjait. Rami rendületlenül beszélt a talpraállásról, az újrakezdésről, a hatnapos háborúról, az izrael-arab konfliktusról, a sportsérüléseiről, a kitartásról, de amihez mindig visszakanyarodott, az a gyökerek voltak: ragaszkodik Magyarországhoz, a magyar őseihez, a magyar kultúrához, ezért is fogad a rendszerváltozás óta magyar csoportokat Izraelben. Szederkényi Károly atyának jó barátja lett, együtt keresik fel a szent helyeket és együtt hirdetik: a zarándoklat nem nyaralás, vagy kirándulás, hanem lelki feltöltődés, és lehetőség arra, hogy a szívünk megnyíljon. Hát, megnyílt.... mindannyiunknak, köztük a Főegyházmegyénk huszonnégy papjának, akik szintén elkísérték a Szentföldre Erdő Péter bíborost, aki az idén töltötte be a 70. életévét.

Ám nem csupán erre emlékszem majd, hanem Rami Shacham életbölcességére: éljünk panaszok nélkül, legyünk derűsek, és ne hogy elfelejtsük: Szép az élet!

Zsuffa Tünde

Fotó: Csapó Viktória

Fotó: Csapó Viktória

Fotó: Csapó Viktória

Fotó: Csapó Viktória

Fotó: Csapó Viktória

Fotó: Csapó Viktória

Fotó: Csapó Viktória

A SZÍVÜNKKEL KELL JÁRNI JÉZUS FÖLDI ÉLETÉNEK ÁLLOMÁSAIT

Fotó: Csapó Viktória

A keresztút ajándék a számunkra – mondta zarándoktársainak Bodor György, a zugligeti Szent Család templom plébánosa Jeruzsálemnek azon a pontján, ahol Jézust Pontius Pilátus halálra ítélte. Beszél arról is: bármi történjen velünk az életünk során, vegyük figyelembe, hogy az már átment „a Jóisten szűrőjén”, meg kell tehát látni benne a jót...

„Nem érhet bennünket olyasmi – akár jó, akár rossz – az életünkben, amit az Isten nem enged meg. Márpedig hogyha Ő megengedte, akkor ott van benne a pozitív üzenet, csak meg kell találnunk. Ha valaminek csak a negatív oldalát látjuk meg, az önzés a részünkről” – hívta fel zarándoktársai figyelmét a jeruzsálemi Via Dolorosán, Jézus halálra ítélésének helyszínén Bodor György atya. Nem titkolta azt sem, hogy tapasztalatból is beszél, életének elmúlt éveiben ugyanis több nehézségen és megpróbáltatáson – vagy ahogy ő szeret fogalmazni: kihíváson – ment keresztül. Infarktusa volt az első, ami rádöbbsentette, hogy bármikor meghalhat, azután jöttek további, daganatos problémák is. György atya ekkor a kemoterápiát a várható súlyos mellékhatások miatt elutasította. „Az nem az én életem, amikor fölkelek, és nem tudom, hogy meg tudok-e tartani aznap egy misét, egy hittanórát, hogy tudok-e egyáltalán gyóntatni. Ha a Jóisten azt akarja, hogy éljek, akkor meg fog gyógyítani kemoterápia nélkül is. Ha pedig nem akarja, akkor hazahív, és az sem egy rossz megoldás – én így gondolom.”

Bodor György a hívek számos imaszándékával érke-

zett a Szentföldre. Egyfelől megtisztelőnek érezte, hogy sokan ennyire megbíznak benne, másfelől az imaszándékok azt is jelzik szerinte: valóban sok nehézséggel küszködnek az emberek. Imákat kértek megromlott házasságok, hitetlenné vált családtagok, súlyos betegségek miatt is – sorolta György atya, aki oda is vitte az Úr elé ezeket az imákat a Szentföldön. „Az imát a Jóisten mindig meghallgatja. Csak az nem biztos, hogy abban a formában segít, ahogy azt mi gondoljuk.”

„Vannak csodák is – például maga az egész hivatásom is egy ilyen csoda...” Felidézte: gyermekkorában „a pap bácsi azt prédikálta, hogy akit az Úristen meghív papnak, ahhoz szólni fog. Na, hazamentem, figyeltem magamban két-három napot, hogy hallom-e a hangot – de nem hallottam, akkor kicsit csalódtam is. Lassan eltemettem magamban a papság utáni vágyat. 17 éves koromban aztán a szüleimmel Lourdes-ban jártunk – és ott utolért a meghívásom.”

György atya a Szentföld jó ismerője, 2022 novemberében már ötödik alkalommal járt ott. Úgy fogalmazott: az oda látogató híveknek le kell küzdeniük a késztetést, hogy látványosságok ragadják el a figyelmüket. A szívünkkel kell járni Jézus földi életének állomásait, és az Ő üzenetét kell keresni, megtalálni – monda. Őt magát leginkább a Dominus Flevit („az Úr sírt”)-templom az Olajfák hegyének nyugati lejtőjén: „Ott összeér az Újszövetség és az Ószövetség” – fogalmazott György atya, aki Erdő Péter bíboros iránti tiszteletből és szeretetből vett részt a jubileumi papi zarándoklaton.

Mészáros Erika

Fotó: Csapó Viktória

Fotó: Csapó Viktória

Fotó: Csapó Viktória

Fotó: Csapó Viktória

Fotó: Csapó Viktória

Fotó: Csapó Viktória

Fotó: Csapó Viktória

KARÁCSONY NOVEMBERBEN

Lengyel Attila Donát, a Pasaréti Páduai Szent Antal plébánia káplánja a novemberi szentföldi zarándoklaton Ein Karem-ben, a Zakariás hálaénekét megjelenítő magyar nyelvű kerámiatábla előtt szolt a zarándokokhoz, paptársaihoz. A ferences atya az elmékedést követően beszélt a főegyházmegye lapjának az Úrnak való félelem nélküli, szeretetben való szolgálatról és arról, hogy miért is jó a Szentföldre elzarándokolni.

– *Emblematikus helyszínen, a Zakariás hálaénekét bemutató Ein Karem-i kerámiatáblánál beszélt az imént paptársainak és a világi zarándokoknak az Isten szeretetére való ráhagyatkozásról. Miért fontos ez a ráhagyatkozás?*

– Amikor Zakariás hálaénekét, a Benedictust kaptam Ein Karem-i beszédem tárgyául Szederkényi Károly atyától, azonnal eldöntöttem: a félelem nélküli élet gondolatát fogom kiemelni belőle. Örültem is a „témának”, hiszen a Benedictus csodás imádság, amelyen egy életen keresztül lehet elmékedni. Amit Zakariás imájába foglal, az maga a félelem nélküli élet, a tökéletes ráhagyatkozás Istenre. Felidéztem paptársaimhoz fordulva a szerzetesi fogadalomnak azt a mozzanatát is, amikor az örök fogadalmat kérő a testvéri közösségre rábízta magát, vagyis – ráhagyatkozik. Erre válaszolja az előljáró: ha mindezt megtartod, ígérem neked az örök életet.

– *Hol ér össze a ráhagyatkozás és a félelem nélküli élet?*

– A félelem nélküli élet maga a ráhagyatkozás: ráhagyatkozás egy földi közösségre, egy testvéri közösségre, és ezeken keresztül ráhagyatkozás a Jóisten szeretetére. Ez nem csak egy szerzetes vagy egy pap, de minden ember életében nagyon fontos. A félelem nagyon sokszor leblokkol bennünket, visszatart bizonyos dolgoktól, szavaktól, gesztusoktól, fontos lépésektől; bezárkózunk, és mint a sündisznó, tüskéket növesztünk. Viszont ha szeretünk, akkor kitarjuk a szívünket, így tapasztaljuk meg Isten szeretetét – és a félelem nélküli életet.

– *Jézus földi életének helyszínei közül melyek voltak azok, amelyek a leginkább megérintették ezen a zarándoklaton?*

– Hét évet töltöttem Kárpátalján, abból négy éven át voltam Nevetlenfalu egyházközségének plébánosa. Amikor csak tehettem, elzarándokoltam a közeli Aklíhegyre, ami mindig felidézte bennem a bibliai Tábor-hegyet, Jézus színéváltozásának helyszínét. Most, a millenium évében tett zarándoklatom után újra el-

látogattam a Tábor-hegyre, ez nagyon megérintette a szívemet. Megérintett az is, amilyen kedvességgel és szeretettel a Szent Sír-bazilikában fogadtak bennünket Željko Barbarić vezetésével a ferences testvérek. Željko testvér Szent Sír bejáratánál mondott szavai most is itt csengenek a fülemben: a sírban nincs semmi – de mégis minden ott van.

– *Mit ad a Szentföld egy zarándoknak?*

– Ezen a helyen a zarándok rádöbben arra, hogy mi, papok, nem a levegőbe beszélünk! De félretéve a tré-

fát... A Szentföldön a hitünkéből meríthetünk erőt. Ehhez nem elég olvasni a Szentföldről vagy képeket, videókat nézegetni róla. Itt kell lenni, Jézus lába nyomán haladni a szent helyekre, és ahogy most mi is tettük: egyetlen út során megünnepelni a feltámadást Jeruzsálemben vagy a karácsonyt Betlehemben.

Mészáros Erika

SZENTFÖLDI ZARÁNDOKLAT MINDEN NAP

Különleges fogadtatásban részesítették a ferences rendi szerzetesek a jeruzsálemi Szent Sír-bazilikában Erdő Péter bíborost és az őt kísérő papokat, zarándokokat. Köztük volt Várnai Sándor Jakab ferences szerzetes, teológus is, aki évek óta Jeruzsálemben él, és más feladatai mellett az ottani ferences Studium Theologicum tanáraként tevékenykedik. A testvér szentföldi szolgálatáról és az ottani mindennapokról is beszélt a főegyházmegye lapjának a zarándoklat jeruzsálemi állomásán.

Fotó: Csapó Viktória

Várnai Jakab ferences szerzetes évekkel ezelőtt vizitátora volt a szentföldi ferences kuszatódiának (ferences rendi egységnek – a szerk.), ekkor minden testvérrel elbeszélgetett, minden helyet meglátogatott, egyszóval: alaposan megismerte az életüket. „A megbízás után az itt szerzett élmény még dolgozott bennem, megmaradt... Így aztán 2020-ban, amikor véget ért az életemben egy feladat és ezáltal egyfajta új kezdetre nyílt lehetőség, jelentkeztem a tartományfőnökömnél erre a szentföldi feladatra. A jelentkezést a szentföldi kuszatos elfogadta” – beszél a kezdetekről Várnai Jakab, akinek szentföldi feladatai szerteágazók: amellet, hogy Cenaculum melletti ferences rendház előljárója, teológiát tanít a kuszatódiáját saját képzésén (Franciscan Studium Theologicum) és a szaléziaknál is. Egy hét fős közösség élén előljáróként feladata egyebek mellett az érkező zarándokok fogadása és koordinálása is.

Várnai Jakab elmondta: a Szentföldön a kereszténység sajátos formájában van jelen: nem annyira élő közösségként, mint inkább szimbólumaival és fontos, nagyon erős üzenetű bibliai helyszíneivel. A Szentföld ugyanakkor fontos „lelkipásztori eszköz”, amit a zarándokok révén a lelkipásztorok, a plébánosok tudatosan alkalmaznak is.

Várnai Jakab a Szentföldön eddig eltöltött két karácsonyra visszatekintve elmondta: az ünnep arrafelé inkább Betlehemre korlátozódik, a helyiek körében pedig jellemzően csak jelképeiben jelenik meg. Azonban ilyenkor áramlanak a keresztények Betlehembe. „Karácsony idején az egész világ kereszténysége Betlehemre tekint, hogy átélje Krisztus születésének misztériumát, azt az éjszakát, amikor fölragyogott az új fény. Ilyenkor nagyon sok csoport szeretne misét mondani Betlehemben, csak hogy ez nem lehetséges. A betlehemi bazilikában nem lehet misézni, a Szent Katalin-templomban pedig csak az ünnepi éjféli misére van lehetőség – így hát a város határában a ferences zarándokhelyek – például a pásztorok mezején – ‘nagyüzemben’ működnek.”

A mindennapokkal kapcsolatban a ferences testvér úgy fogalmazott: az ember arra számít, hogy ha egy szent helyen él, mint amilyen Jeruzsálem, akkor mindennap elragadtatásban van – csak hogy az élet ennél jóval fárasztóbb és szürkébb, feladatokkal teli. Várnai Jakab felidézte: szentföldi szolgálata kezdetén úgy érezte, hogy egy hosszú zarándoklaton vesz részt, ám a mindennapok nagyon is világi, gyakorlatias feladatai ezt az érzést egy idő után megtörték. „Sokat számít ugyanakkor, hogy zarándokok közelében lehetek. Ha egy kicsit szürkülni kezd bennem a tudata annak, hogy egy kivételesen szent helyen élek, a zarándokok újból és újból ráébresztenek erre.”

Mészáros Erika

Fotó: Csapó Viktória

SZENT CSALÁD-ÜNNEP

ESZTERGOM-BUDAPESTI
FŐEGYHÁZMEGYE CSALÁDREFERATÚRÁJA
BUDAPEST-TERÉZVÁROSI
AVILAI NAGY SZENT TERÉZ-TEMPLOM

2022. DECEMBER 30. PÉNTEK

- 17:00, hittanterem: Családok játékos bibliai vetélkedője
belépő: 1 db muffin
- 18:00, templom: Tanúságtétel házasságról, családról
- 18:30, templom: **A SZENT CSALÁD, ÜNNEPI SZENTMISE**
Főcelebráns: Horváth Zoltán kanonok, családreferens
Közreműködik: Benyus Testvérek Kamaraegyüttese
és Családi Kórusa (házastársak és gyermekeik)
- 19:15, templom: Családok személyes megáldása, imádság a családért

MINDEN HÁZASPÁRT, CSALÁDOT SZERETETTEL VÁRNAK!

Budapest, VI. kerület, Király u. – Nagymező u. sarok; Telefon: +36-1-342-0534; E-mail: s.terezplebania@gmail.com

ÉGHEZRAGADTAK

Lackfi Jánost nem szükséges bemutatni Főegyházme gyénkben. A tavalyi Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus egyik hírnöke volt, és az idén szívesen „vállalt munkát” nálunk, hiszen ő olvasta fel a Karácsonyi ének első részét a Kardinálison. Lackfi, ha nem nekünk segít, akkor ír. Nem is keveset: már több, mint harminc könyvet tudhat magáénak, és rengeteg verset, amelyekből jó néhányat meg is zenésítettek. Most a Hinták című kamaradramáját ajánljuk az olvasók figyelmébe, amelyet Tarjányi Krisztina és Molnár Enikő előadóművész vitt színre élőzenei segítséggel.

A Hinták kőkemény anya-lánya-történet. Amolyan öldökölve ölelkezős, sírva nevetős. Adott egy földhözragadt anya, aki erősen ragaszkodik az éghez, istenhitéhez. Adott egy „éghez ragadt” lány, aki repülni szeretne, de nem csupán a kert végi hintán, hanem valójában, fenn az égen. Gyerekkori hitét közben elveszítette, bár időnként felhőket kanalaz a repülőgép hátuljában.

Az anya legszívesebben lerángatná az égből a lányát. Hát hiszen a földön kell élni, úgy illik, nem? A lány legszívesebben kirángatná túlságosan földhözragadt hitéből az anyukát. Térjen már észhez, nézzen kicsit körül a világban!

Így hintáznak fel-le, és a játékba beszáll két szent is, Lisieux-i Kis Szent Teréz és Avilai Nagy Szent Teréz is, akik a mai történettől őket elválasztó évszázadokon át belebeszélnek a két mai asszony sorsába.

Milyen tragédiának kell megtörténnie ahhoz, hogy felismerjük egymás fontosságát? Ki tehet egy balesetről? A felelőtlen sofőrök? A forgalmi lámpák? Az anya, aki nem tudja elengedni a lányát? A lány, aki nem tudja elengedni az álmát?

És mi van itt, kérem szépen, a férfiakkal? Ők hová lettek? Hiszen körülöttük keringőznek ezek az erős asszonyok... Hol a helye Ádám utódainak a családi körben? Mi a szerepük? Csendben lelépnek, ha nem bírják? Addig lekaszálják a fűvet a kertben? Csípős anekdotákkal szórakoztatják az asszonynépet? Bebújnak a temető földje alá, mert a férfiak korán halnak?

A darab hitünk és életünk alapkérdéseivel zsonglőröködik, a Kariatida Alkotócsoport két erdélyi származású színésze, Tarjányi Krisztina és Molnár Enikő pedig elemi erővel keltik életre a nőfigurákat, komédiáznak, balhéznak, harcolnak önmagukért és a másikért. No, meg Istenért. Mert hogy ez a történet a magasban zajlik, a Minden ágán, ott ahol ül a szívünk. Meg a hitünk. És rémüldözik és megpihen és zuhan és időnként repül.

A darab minimalista díszletének tárgyai remek játéklehetőségeket kínálnak iskolákban, művelődési házakban, plébániák közösségi termében. Varga Abigél zenéje külön dimenziót nyit meg, a világűrbe tágitja a jelenetek, a szövegek terét. Agárdi Eszter a gordonka, Pető Rebeka a fuvola segítségével utaztat, ringat, ráz fel és kápráztat el. Számos előadás után a darab nemrég járta be Erdélyt, a turné során Marosvásárhely, Gyergyóalfalu, Kászonzaltíz, Csíkszereda közönsége is megtapasztalhatta a színműveltségét és magasságait.

Zsuffa Tünde

Az Ige testté lett,
és láttuk dicsőségét.

(Jn 1,14)

Áldott, boldog karácsonyt

*kívánnak az Esztergom-Budapesti
Főegyházmegye munkatársai*